

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Mètàlélógójì

Ìṣipayá Àmì-ìṣàpẹ̀rẹ̀ Ìrira Ìdahoro nínú Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì

Jeff Pippenger

2024-01-07

Ìdánimò Pọ̀òlù ti Róòmù abòrìṣà gégé bí agbára tí ó dá ipò pāápà dúró kí ó má bàa dide sí agbára ní ọ̀dún 538, di ẹ̀rì tí William Miller mọ̀ pé ó fi “irúbo ojoojúmọ̀” múlẹ̀ nínú iwé Dániẹ̀lì gégé bí ohun tí n ẹnì jù fún abòrìṣà. Ìlànà imọ̀ William Miller dá lórí agbára iparun méjì ti abòrìṣà, lẹ̀yìn ẹ̀yí ni ti pāápà tẹ̀ lé e. Ìṣàwàrí pàtàkì jùlọ̀ tí Miller ṣe láti fi ṣètìlẹ̀yìn fún ilànà náà ni ẹ̀rì Pọ̀òlù nínú 2 Tẹ̀salóníkà, orí kejì, níbi tí Pọ̀òlù ti fi hàn pé idènà sí ipò pāápà, tí Róòmù abòrìṣà mú wá, ni a ó yọ̀ kúrò, kí “òkùnrin ẹ̀ṣẹ̀” lẹ̀ wà ní ipò nínú tẹ̀npìlì Ọ̀lọ̀run, tí yòò sì n fí ara rẹ̀ hàn pé òun ni Ọ̀lọ̀run.

Nínú iwé Dániẹ̀lì, àmì “ìgbà gbogbo” tí n ẹnì jù fún abòrìṣà ni a máa n tẹ̀lẹ̀ nígbà gbogbo pẹ̀lú àmì kan ti ipò pọ̀òpù, bóyá a ṣàfihàn án gégé bí irékojá isọdahoro tàbí gégé bí ohun irira isọdahoro. Síbẹ̀, nínú ikilọ̀ Kristi fún àwọn Kristeni nípa idótì àti iparun Jerúsálẹ̀mù tí ó ṣẹ̀lẹ̀ láàárín ọ̀dún méta àtààbò láti AD 66 sí 70, Kristi tọ̀ka sí “ohun irira isọdahoro, tí a ti sọ̀rọ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Dániẹ̀lì wòlìlì” gégé bí àmì fún àwọn Kristeni tí wọn wà ní Jerúsálẹ̀mù láti sá lẹ̀ ṣẹ̀kẹ̀ṣẹ̀. Itàn fi hàn pé àmì náà kì í ṣe àmì Róòmù ti ipò pọ̀òpù, bí kò ṣe ti Róòmù aláimọ̀kàn. Àwọn olóòótọ̀ gbọ̀dọ̀ mọ̀ àmì náà, bí wọn bá fẹ̀ yàgò fún idótì àti iparun náà. Ṣé “ohun irira isọdahoro, tí a ti sọ̀rọ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Dániẹ̀lì wòlìlì,” jẹ̀ àmì Róòmù aláimọ̀kàn, tàbí Róòmù ti ipò pọ̀òpù?

Nítòrí náà, nígbà tí ẹ̀ bá rí irira iparun náà, tí a ti sọ̀rọ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Dániẹ̀lì wòlìlì, tí ó dúró ní ibi mímọ̀, (ẹnìkẹ̀ni tí ó bá kà á, kí ó yé e:) nígbà náà, kí àwọn tí n bẹ̀ ní Jùdíà sá lẹ̀ sí àwọn òkè: ẹnì tí ó wà lórí àjà ilẹ̀, kí ó má ṣọ̀kalẹ̀ láti mú ohun kan jáde nínú ilẹ̀ rẹ̀: bẹ̀ẹ̀ ni ẹnì tí ó wà ní pápá, kí ó má padà sẹ̀yìn láti mú aṣọ̀ rẹ̀. Ègbé ni fún àwọn tí ó lóyún, àti fún àwọn tí n fún ọ̀mọ̀ ní ọ̀mọ̀ ní ojọ̀ wònyí! Ṣùgbọ̀n ẹ̀ máa gbàdúrà pé kí isádi yín má ṣẹ̀lẹ̀ ní ìgbà òtútù, tàbí ní ojọ̀ isinmi: nítòrí nígbà náà ni iponjù nílá yòò wà, irú ẹ̀yí tí kò tìlì sí láti ibèrẹ̀ ayé tí tí di àsikò yìí, rárá, bẹ̀ẹ̀ ni kò ní sí irú rẹ̀ mọ̀ láé. Bí kò bá ṣe pé a kúkúru àwọn ojọ̀ wònyí, kò sí ẹ̀ran ara kankan tí a òò gbàlà: ṣùgbọ̀n nítòrí àwọn àyànfẹ̀ ni a òò kúkúru àwọn ojọ̀ wònyí. Mátìù 24:15–22.

Arábinrin White ṣàláyé bí a ṣe mú ikilọ̀ yìí ṣe ní itàn iparun Jerusalemu láti ọ̀dún 66 sí 70 AD, ó sì fi hàn pé asia, tàbí àsíà ọ̀mọ̀-ogun Romu, ni àmì fún àwọn Kristeni tí wọn sì wà ní Jerusalemu láti sá. Nítòrí náà, ṣé “ohun irira idahoro, tí wòlìlì Dániẹ̀lì ti sọ̀rọ̀ rẹ̀,” ni Romu aláinibòrìṣà, tàbí Romu ti pọ̀òpù, gégé bí Miller ṣe fi itòlẹ̀ṣeṣe itumọ̀ rẹ̀ lé e lórí?

A mú William Miller láti lóye ifarahàn méjèjèjì ti Róòmù (abòrìṣà tí ó ṣáájú, lẹ̀yìn náà ti pọ̀òpù), ṣùgbọ̀n itàn ayé tí ó wà nínú rẹ̀ fi ipa mú un láti ka ijọba méjèjèjì náà sí ijọba kan náà. Dájúdájú sì ni pé, wọn jẹ̀ ijọba kan náà, ṣùgbọ̀n wọn tún dúró fún ijọba méjì tí ó tẹ̀lẹ̀ ara wọn. Nítòrí itàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ ti ọ̀dún 1798, Miller ní láti sọ̀rọ̀ nípa Róòmù gégé bí ijọba kan ní pàtàkì. Ní ọ̀dún 1798, Miller gbà pé Ìpadàbò Kejì ti Kristi sì wà ní iwọn ọ̀dún méjèjèjì ní iwájú. Ó mọ̀ dáadàa pé Róòmù ti pọ̀òpù ti gba ọ̀gbẹ̀ ikú ní ọ̀dún 1798. Fún Miller, kò sí ijọba ayé miiran tí yòò tẹ̀lẹ̀ Róòmù ti pọ̀òpù, nítòrí Kristi fẹ̀rẹ̀ padà bọ̀.

Nínú itàn igbà tí Miller wà, ó lóye pé ère inú orí kejì iwé Dániẹ̀lì n ẹ̀sẹ̀rẹ̀rẹ̀ àwọn ijọba ayé mẹ́rin, nítorí èyí ni Dániẹ̀lì jẹ́rì sí.

Ijọba kẹ́rin yóò sì lágbara bí irin; nítorí bí irin ti n fọ́ ohun gbogbo túútúú, tí ó sì n ẹ̀gun ohun gbogbo, bẹ̀ẹ̀ ni yóò fọ́ wọn túútúú, yóò sì ngièn wọn. Àti pé níwọn bí o ti rí ẹ̀sẹ̀ àti ika ẹ̀sẹ̀ náà, apá kan jẹ́ amò amòkòkò, apá kan sì jẹ́ irin, ijọba náà yóò pín; sùgbón agbára irin yóò wà nínú rẹ̀, níwọn bí o ti rí irin tí a dà pọ̀ mọ̀ amò tí ó rọ. Danieli 2:40, 41.

Miller lóye pé ijọba mẹ́rin pére ni ó wà, àti pé ijọba kẹ́rin àti ikeyin ni Romu, èyí tí ó mọ̀ láti inú itàn pé Romu kẹ̀fẹ̀rì ni ó kòkò wà, tí Romu pòòpù sì tẹ̀lé e. Ijọba kẹ́rin náà, gẹ́gẹ̀ bí Miller ti rí i, ni ibámu pẹ̀lú ọ̀rọ̀ Dániẹ̀lì, jẹ́ “pín-pín,” sùgbón fún Miller, pín-pín náà kàn jẹ́ aṣojú iyàtò láàárín abala gidi àti ti ẹ̀mí nínú ijọba Romu. Ó tọ̀, sùgbón ọ̀ye rẹ̀ ní ààlà.

Miller kò rí i pé pín-pín Róòmù keferi àti Róòmù papal da lóri pín-pín náà tí a gbé Pọ̀lù dide láti fi hàn. Pọ̀lù (àti Jóhánù Oníbaptìsì) fi hàn pé ní àkókò àgbélébùú ni ohun gidi yóò yí padà sí ohun ẹ̀mí. Láísí ọ̀ye yẹn, a fi ipa mú Miller láti gba pé ní pàtàkì Róòmù jẹ́ ijọba kan soṣo tí ó ní ipele méjì. Dájúdájú, ó tọ̀ (sùgbón ní ààlà). Kò lè rí i pé Bábílónì gidi dúró fún Róòmù ẹ̀mí, nítorí Róòmù ẹ̀mí (ijọba papacy) náà jẹ́ Bábílónì ẹ̀mí pẹ̀lú.

Bábílónì gidi, gẹ́gẹ̀ bí àkókò nínú àwọn ijọba mẹ́rin nínú Dániẹ̀lì méjì, yóò jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ ijọba kẹ́rin, nítorí pé àkókò máa n jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ ikeyin nígbà gbogbo. A ti fi Bábílónì ẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ Róòmù abọ̀rìṣà, sùgbón mejeeji Róòmù abọ̀rìṣà àti Bábílónì jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ Róòmù ti ẹ̀mí (ijọ Pápá). Nítorí náà, ijọ Pápá ni ijọba karùn-ún, a sì sojú rẹ̀ nípasẹ̀ Bábílónì. Èyí jẹ́ idí pàtàkì kan tí Sister White fi ẹ̀ àfiwé igbèkùn Ísírẹ̀lì gidi ní Bábílónì fún ọ̀dún àádòrin, pẹ̀lú igbèkùn Ísírẹ̀lì ti ẹ̀mí ní Bábílónì ti ẹ̀mí fún ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rùn kan, ọ̀górùn-ún méjì àti ọ̀góta.

“Ijọ Ọ̀lọrun lóri ayé wà nínú igbèkùn ní tòótọ̀ gẹ́gẹ̀ bí àwọn ọ̀mọ̀ Ísírẹ̀lì ẹ̀ wà ní igbèkùn ní Bábílónì ní àkókò ikó wọn lọ sí igbèkùn, ní gbogbo àkókò gígùn yí ti inúnibíni aláílááánú.”
Prophets and Kings, 714.

Nítorí náà, kò sọ̀ro fún Miller láti máa fi àwọn imúṣẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ tí ó n tọ̀ka sí Romu keferi ní pàtọ̀ rọ̀pọ̀ pẹ̀lú Romu papal. A óò pèsè àpẹ̀rẹ̀ èyí bí a ẹ̀ n tẹ̀síwájú, sùgbón bí a bá lóye pé Miller wo Romu keferi àti Romu papal gẹ́gẹ̀ bí ijọba kan soṣo, a lè lóye idí tí kò fi ní iṣòro kankan pẹ̀lú bí Jésù ẹ̀ tọ̀ka sí “írira idálẹ̀kọ̀ọ̀, tí a ti sọ̀rọ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Dániẹ̀lì wòlìi,” gẹ́gẹ̀ bí imúṣẹ̀ Romu keferi, nígbà tí ó sì n lóye ifihàn “írira idálẹ̀kọ̀ọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì gẹ́gẹ̀ bí àmì Romu papal. Miller kò lè rí àwọn agbára mẹ̀ta tí n mú idálẹ̀kọ̀ọ̀ wá, àti nítorí idí èyí ni àkójopọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ rẹ̀ fi ní ààlà, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ó péye.

Sùgbón báwo ni a ẹ̀ lè lóye àibámu tí ó wà nínú imúṣẹ̀ itàn ní ọ̀dún 66 AD, nígbà tí Róòmù kẹ̀fẹ̀rì gbé àwọn àpáàdì iṣákóso rẹ̀ kalẹ̀ sínú àgbàlá mímọ̀ ilẹ̀-ijọsin náà gẹ́gẹ̀ bí imúṣẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ Kristi? Ẹ́ ẹ̀ “írira idásilẹ̀, tí a ti ọ̀wọ̀ Dániẹ̀lì wòlìi sọ,” jẹ́ ààmì Róòmù kẹ̀fẹ̀rì tàbí Róòmù pòòpù? Ìdáhùn sí iṣòro yẹn rọ̀rùn gan-an nígbà tí o bá mọ̀ àwọn agbára mẹ̀ta tí n pa run, dípò méjì. A gbódò bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú àláyé Sister White lóri imúṣẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ Kristi nípa iparun Jerusalẹmu.

“Nínú kíkàn Kristi mọ̀ àgbélébùú tí àwọn Júù ẹ̀ ni iparun Jerúsálẹ̀mù wà nínú rẹ̀. Ẹ́jẹ̀ tí a ta sílẹ̀ lóri Kalfàrì ni iwọn tí ó rí wọn sínú iparun fún ayé yí àti fún ayé tí n bọ̀. B́akan náà ni yóò rí ní

oju ná ikeyin, nígbà tí idájó yòò ṣubú lóri àwọn tí ó kọ oore-òfẹ́ Ọlórún. Kristi, àpáta ikosè wọn, yòò sì farahàn sí wọn nígbà nàà gégé bí òkè onígbèsan. Ògo ojú-rè, èyí tí í ṣe iyè fún àwọn olódodo, yòò jẹ iná runrun fún àwọn èniyàn búburú. Nítorí ifẹ́ tí a kọ, oore-òfẹ́ tí a fi sẹgàn, a ó pa eṣẹ̀ run.”

“Pèlú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àpẹ̀rẹ̀ àti ikilò tí a tún n ṣe léraléra, Jèsù fi hàn ohun tí yòò jẹ̀ àbájáde fún àwọn Júú nítorí pé wọn kọ Ọmọ Ọlórún. Nínú àwọn ọ̀rọ̀ wònyí, Ó n bá gbogbo àwọn èniyàn ní gbogbo igbà sọ̀rọ̀, àwọn tí wọn kò láti gbà á gégé bí Olùdàpadà wọn. Gbogbo ikilò jẹ̀ fún wọn. Ténpìlì tí a ti so di aláimó, ọ̀mọ̀ aláìgboràn, àwọn agbẹ̀ àjàrà èké, àwọn akólé tí ó kún fún ègàn, ní ibámu wọn nínú ìrírí gbogbo eṣẹ̀. Àyáfi bí ó bá ronúpwàdà, idájó tí àwọn nńkan wònyí ti sàpẹ̀rẹ̀ ṣáájú yòò jẹ̀ tirẹ̀.” The Desire of Ages, 600.

Nígbà tí Pọ̀lù fi tọ̀ka sí iyípadà láti inú gidi sí inú èmí, ó fi hàn pé ó ṣeṣe ní àkókò àgbègbè àkókò agbelebu, a sì ye kí a kíyèsí i pé iparun Jerusalemu ní ibáṣepò tààrà pèlú agbelebu. Iparun Jerusalemu gidi, èyí tí a kọ̀kọ̀ ṣe nípasẹ̀ Bábílónì gidi, ni a tún ṣe ní igbà ikeyin nípasẹ̀ Róòmù gidi, nítorí Jèsù máa n ṣàfihàn ọ̀pin pèlú ibèrẹ̀ nígbà gbogbo. Títẹ̀ mọ̀lẹ̀ ibi mímó àti ogun nàà, èyí tí ó bèrẹ̀ pèlú agbára kẹ̀fẹ̀rì ti Bábílónì, parí pèlú agbára kẹ̀fẹ̀rì ti Róòmù.

Fífitẹ̀ mọ̀lẹ̀ ti èmí ti Jerusalemu ti èmí ni Romu papal ṣe, àti pé àwọn àkókò méjèjèjì wònyí ti fífitẹ̀ mọ̀lẹ̀ (gidi àti ti èmí) jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ti fífitẹ̀ mọ̀lẹ̀ àwọn èniyàn Ọlórún lábẹ̀ agbára iparun kẹ̀ta, èyí tí, ní ibámu pèlú Romu, ni a n pè ní Romu òde òní.

Àwọn agbára iparun mẹ̀ta wà tí olúkúlùkù wọn n ṣe inúnibíni sí àwọn èniyàn Ọlórún. Dragoni ti ibòrìṣà, léyìn èyí ni ẹ̀ranko inú òkun ti Kátólíikì, tí ẹ̀ranko ilẹ̀ Amẹ̀ríkà (wòlìi èké) si tẹ̀ lé. Ibòrìṣà ni a sojú rẹ̀ nípasẹ̀ orìsírìṣi agbára keferi tí wọn tẹ̀ Israẹli gidi mọ̀lẹ̀. Nígbà nàà ni ijọba pòòpù tẹ̀ Israẹli èmí mọ̀lẹ̀ fún ọ̀dún egbèrún kan ó lé ọ̀gọ̀ta, láti ọ̀dún 538 sí 1798. Iṣọkan mẹ̀ta nàà ti dragoni, ẹ̀ranko nàà, àti wòlìi èké ni Róòmù òde-òní, ó sì tún n tẹ̀ àwọn èniyàn Ọlórún mọ̀lẹ̀ ní àkókò “wákàtí” ipònjú òfin Ojọ-isinmi. Àwọn agbára iparun mẹ̀ta nàà ti dragoni, ẹ̀ranko nàà, àti wòlìi èké ni a tún sojú wọn gégé bí Róòmù keferi, Róòmù pòòpù, àti Róòmù òde-òní.

Ní ibámu pèlú Ifihàn orí kẹ̀tádínlógún, ibòrìṣà ni àwọn ọ̀ba mẹ̀rin àkókò; ọ̀ba karùn-ún ni iṣàkóso pòòpù, àti ọ̀ba kẹ̀fà, keje, àti kejo ni iṣọkan mẹ̀ta ti Róòmù òde òní.

Àti pé àwọn ọ̀ba méje wà: mārùn-ún ti ṣubú, ọ̀kan sì wà, èkejì kò tii dé; nígbà tí yòò sì dé, ó gbọ̀dò dúró fún igbà diẹ̀. Ẹ̀ranko nàà tí ó ti wà, tí kò sì sí nísinsin yíi, àní òun ni eṣẹ̀kejo, ó sì jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn méje nàà, ó sì n lọ sí iparun. Ifihàn 17:10, 11.

Ní ibámu pèlú Dániẹ̀lì orí keji, èsìn àbùkù ni gbogbo ijọba mẹ̀rin nàà láti Bábílónì gidi títí dé Róòmù gidi. Bábílónì ti èmí ni ijọ pàápà (orí wúrà nàà), àti iṣọkan ilọpo mẹ̀ta ti dragoni, ẹ̀ranko nàà, àti wòlìi èké (Róòmù òde-òní), ni a sojú fún nípasẹ̀ iṣọkan ilọpo mẹ̀ta ti Médíà-Pérísíà ti èmí, Gíríiki ti èmí, àti Róòmù ti èmí (tí ogbẹ̀ ikú rẹ̀ ti wò sà).

Nígbà tí Jèsù tọ̀ka sí “ìrírà iparun, èyí tí a ti so nípasẹ̀ Dániẹ̀lì wòlìi,” ó n fi “àmi” kan pátó hàn tí àwọn Kristeni gbọ̀dò mò nínú ọ̀kọ̀ọkan àwọn Romu mẹ̀ta nàà. Romu aláìgbàgbọ̀, Romu Pópù, àti Romu òde-òní, gbogbo wọn n ṣe inúnibíni sí àwọn èniyàn Ọlórún. Inúnibíni yẹn ni a ṣàfihàn ní ọ̀nà àsoṣelẹ̀ gégé bí títẹ̀ ilé-mímó àti egbẹ̀-ogun mọ̀lẹ̀. Jèsù pèsè ikilò nípa isúnmó inúnibíni nàà fún

okookan awon akoko meta inunibini naa. Nigba ti a fi "ami" ase Romu sinu ile-mimo, akoko lati sa kuro ni Jerusalemu ti de. Jesu ko lo oro Danieli ti "irira iparun" gege bi ami agbara ayé kan, bi ko se gege bi ami ti awon Kristeni nilo lati mo.

"Jesu so fun awon omo-eyin ti n feti silé nipa awon idajó ti yoo ba Ísireli apèyindà, ati ni patàki igbesan ijebi ti yoo de ba won nitòri ikosile ati kikan Mésaya naa mo agbelébuu. Awon ami ti ko se siyeméji yoo saaju ipari eru naa. Wakati ibèrù naa yoo de lójiji ati ni kiakia. Olugbala si kilò fun awon omoleyin Re pe: 'Nigba naa, nigba ti e ba ri ohun irira isodahoro, eyi ti a ti owó Danieli woli so, ti o duro ni ibi mimo, (enikeni ti o ba ka a, ki o ye e:) nigba naa ki awon ti won wa ni Judia sa lo si awon okè.' Matiu 24:15, 16; Luuku 21:20, 21. Nigba ti a ba gbé awon asia aborisa ti awon ara Roomu kale ni ile mimo, eyi ti o gbooro sita die lati ode ogiri ilu, nigba naa ni awon omoleyin Kristi gbodo wa aabò ninu sisa lo. Nigba ti a ba ri ami ikilo naa, awon ti yoo bo gbodo ma se pe kankan. Kari ile Judia, pelu ni Jerusalemu funra re, a gbodo gboran si ami ikilo fun sisa lo lesekesè. Eni ti o ba sese wa lori orule ile ko gbodo sokale lo sinu ile re, koda lati gba awon isura re ti o seyebiye julò la. Awon ti won n sise ni papa tabi ni ogba ajara ko gbodo fi akoko sofò lati pada wa fun aso ode ti won ti bo segbé nigba ti won n sise ninu ooru osan. Won ko gbodo siyeméji fun isaju kan, ki won ma ba a ko won mo iparun gbogboogbo naa." The Great Controversy, 25.

Ninu ese naa, Sister White se afihan "irira iparun" gege bi "ami ti a ko le simo," eyi ti a soju re pelu "awon asia orisa ti awon ara Roomu," ti won gbé "ro sori ile mimo" ti ibi mimo naa. Jesu ko lo "irira iparun" lati soju agbara kankan ti Roomu keferi tabi Roomu poopu, bi ko se gege bi "ami" kan. Nigba ti a gbé "ami" naa kale si ile mimo ti tenpili, awon Kristeni gbodo sa kuro ni Jerusalemu "ki won ma ba kopa ninu iparun gbogboogbo." Sister White tun tesiwaju ni ipinro kan naa nigba to ya, o si fi han pe asotele Kristi ti o toka si iparun naa ni imuse ju okan lo.

"Asotele Olugbala naa nipa ibewo awon idajó sori Jerusalemu yoo tun ni imuse miran, eyi ti iparun elerujeje naa je ojiji ailagbara kan pere. Ninu ayanmo ilu ayanfè naa ni a le ri idajó ayé kan ti o ti ko aanu Olurun silé, ti o si ti te ofin Re mole labé ese. Okunkun ni awon akosile iya eniyàn ti ile-ayé ti jeri si julò ni gbogbo opolopo orundun ese re. Okan a n saisan, inu si a re nigba ti a ba n ronú lori re. Elerujeje ni awon esi ti o ti waye nitòri kiko ase orun silé. Sugbon iran kan ti o sokunkun ju bee lo ni a fi han ninu awon ifihan ojo iwaju. Awon akosile igba atijo,—itesiwaju gigan awon rogbodyan, ija, ati iyipada ijoba, 'ogun jagunjagun ... pelu ariwo didarudapo, ati aso ti a ti yi sinu eje' (Isaiah 9:5),—ki ni gbogbo wonyi, ni ifiwera pelu awon eru ojo naa nigba ti Emi Olurun ti n di ni mu yoo yo kuro lori awon eniyàn búburú patapata, ki yoo si tun di ibujade ifekufè eniyàn ati ibinu Satani mo! Nigba naa ni ayé yoo ri, bi ko tii ri ri tele, awon esi isakoso Satani."

"Sugbon ni ojo naa, gege bi o ti ri ni akoko iparun Jerusalemu, a o gba awon eniyàn Olurun la, olukulukun eni ti a ba ri ti a ko sinu awon alaaeye. Isaiah 4:3. Kristi ti kede pe Onu yoo wa ni igba keji lati ko awon olodoto Re jo sodò ara Re: 'Nigba naa ni gbogbo eya ile ayé yoo sofò, won yoo si ri Omo eniyàn ti n bo lori awosanma orun pelu agbara ati ogo nla. Yoo si ran awon angeli Re pelu iro kakaki nla, won yoo si ko awon ayanfè Re jo lati inu afefe merin, lati opin orun kan de opin orun keji.' Matthew 24:30, 31. Nigba naa ni a o fi emi enu Re run awon ti ko gboran si ihinre, a o si pa won run nipa imole didan ibo wíwá Re. 2 Thessalonians 2:8. Gege

bí Ísráèlì ìgbà àtìjọ́, àwọn èniyàn búburú pa ara wọn run; wọn şubú nípa èşè wọn. Nípasè ìgbé ayé èşè, wọn ti fi ara wọn sí ipò àìbámu pátápátá pèlú Ọlọrun, iwà wọn sì ti bajé gidigidi nípa ibi, tó beşè tí ìfihàn ògo Rẹ̀ fi jẹ́ iná tí ń jọ́ run fún wọn.”

“Kí èniyàn kí wọn kiyèsára kí wọn má bàa şaifiyè sí èkó tí a fi hàn wọn nínú ọ̀rọ̀ Kristi. Gégé bí Ó ti kilò fún àwọn ọ̀mọ-èyìn Rẹ̀ nípa ìparun Jerusalemu, tí Ó sì fún wọn ní ààmì ibàjé tó ń súnmọ́, kí wọn lè sá àsálá; beşè náà ni Ó ti kilò fún ayé nípa ojọ́ ìparun ikeyìn, Ó sì ti fún wọn ní àwọn àmì isúnmọ́ rẹ̀, kí gbogbo àwọn tí ó bá fẹ́ lè sá kúrò nínú ibínú tí ń bọ́. Jèsù sọ pé: ‘Àwọn ààmì yóò sì wà nínú oòrùn, àti nínú ọ̀şúpá, àti nínú àwọn iràwò; àti lórí ilẹ̀ ayé ipónjù àwọn orílẹ̀-èdè.’ Luke 21:25; Matthew 24:29; Mark 13:24–26; Revelation 6:12–17. Àwọn tí ó bá rí àwọn àmì-àkíyèsí wònyí tí ń şáájú díde Rẹ̀ ni kí wọn ‘mọ́ pé ó súnmọ́ tán, ó sì ti wà ní ẹnu-òná.’ Matthew 24:33. ‘È máa şóra nítorí náà,’ ni ọ̀rọ̀ ikilò Rẹ̀. Mark 13:35. Àwọn tí ó bá fetí sí ikilò náà, a kí yóò fi wọn sílẹ̀ nínú òkùnkùn, kí ojọ́ náà lè dé bá wọn láiròtélẹ̀. Şùgbón fún àwọn tí kò ní şóra, ‘ojọ́ Oluwa ń bọ́ gégé bí olè ní ọ̀ru.’ 1 Thessalonians 5:2–5.” The Great Controversy, 36, 37.

Nígbà tí Sister White kọ àwọn ọ̀rọ̀ wònyí, imúşẹ ojọ́ iwájú kan şì wà fún ìparun Jerusalemu. Ìdájọ́ iyàsọtọ́ tí a ń mú şẹ́ sí Romu òde-òní (dragoni, ẹranko náà, àti wòlù èké), ní ọ̀pin ayé, dúró fún işubú ikeyìn ti Bábílóni ti ẹ̀mí; şùgbón Bábílóni ti ẹ̀mí (ipópù) ti ti şubú lẹ̀ẹkan rí ní ọ̀dún 1798. Ìparun Jerusalemu dúró fún idájọ́ iyàsọtọ́ Ọlọrun lórí ijọ́ aláşeyìn.

Ìparun Jerúsálémù ní ọ̀dún męta àtààbò láti ọ̀dún 66 Lẹ̀yìn Kristi sí 70 Lẹ̀yìn Kristi jẹ́ àpeşere ti ìparun nínú idájọ́ ìgbẹsan Ọlọrun ní ọ̀pin ayé, èyí tí a mú wá sórí Róòmù òde-òní (dragoni, ẹranko náà, àti wòlù èké). Ìdóti àti ìparun Jerúsálémù, tí ẹ̀sìn abòrişà şe láti ọ̀dún 66 Lẹ̀yìn Kristi títi dé 70 Lẹ̀yìn Kristi, pé ní pípé gangan fún ọ̀dún męta àtààbò.

Ìşòkan àti ìparun Jerusalemu ti ẹ̀mí, èyí tí a mú şẹ́ nípasè ìjọba pópù, pé fún ọ̀dún wòlù męta àtààbò, láti ọ̀dún 538 títi dé 1798. Àwọn àpeşere méjèèjì wònyí jẹ́ àwòrán işòkan àti ìparun Jerusalemu ní “wákàtí” ipẹyà òfin Ojọ́ Àikú tí Róòmù òde-òní mú wá. Èyìn ìparun męta Jerusalemu náà ni a yí padà şeyìn, gégé bí a ti şàfihàn rẹ̀ nínú iwé Dánièlì.

Ìwé Dánièlì bèrè pèlú Bábílóni tí ń şęgun tí ó sì ń pa Jerusalemu run, ó sì parí pèlú ìparun Bábílóni àti işęgun Jerusalemu. Nínú ọ̀kọ̀ọkan ogun męta náà, a fi àmì kan fún àwọn Kristeni tí ó sọ fún wọn pé kí wọn sá kúrò nínú ogun tí ń bọ́. Ní ọ̀dún AD 66, ó jẹ́ nígbà tí àwọn ọ̀mọ-ogun Róòmù abòrişà gbé àsíá wọn (àwọn àsíá ogun wọn) kalẹ̀ sínú ilẹ̀ mímọ́ ti ibi mímọ́ náà. Ní ọ̀dún 538, ó jẹ́ nígbà tí a fi “òkùnrin èşè” náà hàn, tí ó jókòò nínú tẹ̀npilì Ọlọrun (ijọ́ Kristeni), tí ó ń fi ara rẹ̀ hàn pé ọ̀n jẹ́ Ọlọrun, nígbà tí ó fi òfin Ojọ́ Àikú kan kalẹ̀ ní Ìgbimọ́ Orleans ní ọ̀dún náà. Ìfipámúşẹ́ Ojọ́ Àikú ni ipòòpù fi ń tọka sí gégé bí ẹ̀rì àşẹ wọn lórí ayé Kristeni, nítorí wọn ń jiyàn (ní ọ̀títọ́) pé kò sí itilẹ̀yìn kankan fún ijọ́sin Ojọ́ Àikú nínú Ọ̀rọ̀ Ọlọrun, àti pé ọ̀títọ́ náà pé àwọn ni wọn dá Ojọ́ Àikú sílẹ̀ gégé bí ojọ́ ijọ́sin nínú ẹ̀sìn Kristeni jẹ́ ẹ̀rì pé àşẹ àwọn àşà àti işẹ abòrişà wọn ga ju Bíbèlì lọ.

Ní ọ̀dún 538, a ní kí àwọn Kristeni ya ara wọn kúrò ní ijọ́ Romu, kí í şe nítorí pé kí í şe ijọ́ Kristeni tòótọ́ nikan, şùgbón pèlú nítorí pé a ti gbé àmì àşẹ pápá kalẹ̀ sínú àgbalá mímọ́ ti ijọ́ Ọlọrun. Arábìnrin White tọka sí ilànà iyapa nínú itàn náà tí ó bèrè àkókò náà nígbà tí ijọ́ Ọlọrun sá lọ sínú aginjù fún ẹ̀gbèrùn ọ̀dún kan, ọ̀gòrùn-ún méjì, àti ọ̀gòta ọ̀dún.

ara wa, ó yẹ kí a máa kọ bí a ẹ lè fi í pamọ ní ogbón. Gbogbo ẹ̀bùn tí Ọ̀lórún ya wa lówẹ̀ ni a gbọ̀dọ̀ lẹ́ ó fún ògo Rẹ̀ nípa fífi ikilẹ̀ náà fún ayé. Ọ̀lórún ní iṣẹ́ kan fún àwọn alábaàṣiṣẹ́pọ̀ Rẹ̀ láti ẹ̀ nínú àwọn ilú. A gbọ̀dọ̀ tẹ̀sílẹ̀wájú láti gbé iṣẹ́ ìrànsẹ́ wa ró; a gbọ̀dọ̀ sí àwọn iṣẹ́ ìrànsẹ́ tuntun sílẹ̀. Láti mú iṣẹ́ yíi lọ síwájú ní àṣeyọ́rí yóò béèrè ináwó tí kì í ẹ̀ kékeré. A nílò àwọn ilé ijọ̀sìn, níbi tí a ti lè pe àwọn ènìyàn wá gbọ́ àwọn òtítọ́ fún àkókò yíi. Fún ète yíi gan-an ni Ọ̀lórún fi gbé olú sí ọ̀wọ́ àwọn iríjù Rẹ̀. Má ẹ̀ jẹ́ kí ohun-iní yín di mímú mọ́ inú àwọn iṣẹ́ ayé, kí iṣẹ́ yíi má bàa di idènà. Mú ohun-iní yín jáde sí ibi tí ẹ̀ lè ṣàkóso rẹ̀ fún ànfààní iṣẹ́ Ọ̀lórún. Ẹ̀ rán iṣúra yín ṣáájú yín lọ sí ọ̀run.” Testimonies, volume 5, 464.